

I

(Resoluties, aanbevelingen en adviezen)

ADVIEZEN

DE EUROPESE TOEZICHTHOUDER VOOR GEGEVENSBESCHERMING

Advies van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming op initiatief van het Koninkrijk België, de Republiek Bulgarije, de Republiek Estland, het Koninkrijk Spanje, de Franse Republiek, de Italiaanse Republiek, de Republiek Hongarije, de Republiek Polen, de Portugese Republiek, Roemenië, de Republiek Finland en het Koninkrijk Zweden voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende het Europees beschermingsbevel, en op initiatief van het Koninkrijk België, de Republiek Bulgarije, de Republiek Estland, het Koninkrijk Spanje, de Republiek Oostenrijk, de Republiek Slovenië en het Koninkrijk Zweden voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende het Europees onderzoeksbevel in strafzaken

(2010/C 355/01)

DE EUROPESE TOEZICHTHOUDER VOOR GEGEVENSBESCHERMING,

BRENGT HET VOLGENDE ADVIES UIT:

I. INLEIDING

Gelet op het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name op artikel 16,

Gelet op het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, en met name op artikel 8,

Gelet op Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens ⁽¹⁾,

Gelet op Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2000 inzake de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en met name op artikel 41 ⁽²⁾,

Gelet op Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad van 27 november 2008 over de bescherming van persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de politieke en justitiële samenwerking in strafzaken ⁽³⁾,

1. In de laatste jaren zijn steeds meer inspanningen verricht om de justitiële samenwerking in strafzaken te verbeteren. Dit onderwerp, dat nu een belangrijke plaats inneemt in het programma van Stockholm ⁽⁴⁾, wordt gekenmerkt door de grote gevoeligheid van de persoonsgegevens en door de gevolgen die de verwerking ervan kan hebben voor de betrokkenen.
2. Met het oog hierop heeft de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS) bijzondere aandacht aan dit onderwerp besteed ⁽⁵⁾ en wil hij via dit advies opnieuw nadrukkelijk wijzen op de noodzaak van de bescherming van fundamentele rechten als hoeksteen van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht als bedoeld in het programma van Stockholm.
3. Dit advies is een reactie op twee initiatieven voor een richtlijn van een aantal lidstaten, op basis van artikel 76 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), te weten:

⁽⁴⁾ Europese Raad, Het programma van Stockholm — Een open en veilig Europa ten dienste en ter bescherming van de burger (2010/C 115/01), hoofdstuk 3, „Het leven van de burgers vereenvoudigen: Een Europa van recht en justitie”, PB C 115 van 4.5.2010, blz. 1; zie ook het advies van de EDPS over de Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad betreffende een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht ten dienste van de burger, PB C 276 van 17.11.2009, blz. 8.

⁽⁵⁾ De EDPS heeft in de laatste jaren een groot aantal adviezen en opmerkingen aangenomen over initiatieven op het gebied van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, die allemaal beschikbaar zijn op de website van de EDPS.

⁽¹⁾ PB L 281 van 23.11.1995, blz. 31.

⁽²⁾ PB L 8 van 12.1.2001, blz. 1.

⁽³⁾ PB L 350 van 30.12.2008, blz. 60.

- a) het in januari 2010 ingediende initiatief van twaalf lidstaten voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende het Europees beschermingsbevel („EBB-initiatief”) ⁽⁶⁾, en
- b) het in april 2010 ingediende initiatief van zeven lidstaten voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende het Europees onderzoeksbevel in strafzaken („EOB-initiatief”) ⁽⁷⁾.
4. Het verstrekken van advies over deze initiatieven behoort tot het taakgebied dat aan de EDPS is toevertrouwd bij artikel 41 van Verordening (EG) nr. 45/2001 voor het uitbrengen van advies aan de communautaire instellingen en organen inzake alle kwesties betreffende de verwerking van persoonsgegevens. Dit advies bevat daarom opmerkingen over de initiatieven voor zover deze betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens. Aangezien er geen verzoek om advies is gezonden naar de EDPS, wordt dit advies uitgebracht op eigen initiatief ⁽⁸⁾.
5. De EDPS herinnert eraan dat de Commissie overeenkomstig artikel 28, lid 2, van Verordening (EG) nr. 45/2001 verplicht is de EDPS te raadplegen, wanneer zij een wetgevingsvoorstel aanneemt betreffende de bescherming van de rechten en vrijheden van natuurlijke personen inzake de verwerking van persoonsgegevens. In het geval van een initiatief van lidstaten is deze verplichting niet in strikte zin van toepassing. Sinds de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon is de gewone wetgevingsprocedure echter tevens van toepassing op de ruimte van politieke en justitiële samenwerking, met één specifieke, in artikel 76 van het VWEU opgenomen uitzondering, namelijk dat een kwart van de lidstaten het initiatief voor EU maatregelen kan nemen. Volgens het Verdrag van Lissabon worden deze initiatieven zoveel mogelijk afgestemd op Commissievoorstellen en moet waar mogelijk gebruik worden gemaakt van procedurele waarborgen. Om die reden gaan de onderhavige initiatieven vergezeld van een effectbeoordeling.
6. Tegen deze achtergrond betreurt de EDPS het niet alleen dat hij bij het uitbrengen van de initiatieven niet is geraadpleegd, maar beveelt hij de Raad tevens aan een procedure in te stellen voor raadpleging van de EDPS wanneer een initiatief van lidstaten betrekking heeft op de verwerking van persoonsgegevens.
7. Hoewel de initiatieven verschillende doelen dienen — betere bescherming van slachtoffers respectievelijk grensoverschrijdende samenwerking in strafzaken bij het verzamelen van bewijsmateriaal — zijn er belangrijke overeenkomsten:
- a) zij zijn beide gebaseerd op het beginsel van de wederzijdse erkenning van rechterlijke uitspraken en beslissingen ⁽⁹⁾;
- b) zij hebben hun oorsprong in het programma van Stockholm ⁽¹⁰⁾; en
- c) zij voorzien in de uitwisseling van persoonsgegevens tussen de lidstaten (zie de punten 10 en 13 en deel II, punt 4).
- Om die redenen acht de EDPS het passend de initiatieven tezamen te behandelen.
8. In dit kader zij opgemerkt dat ook de Europese Commissie zich onlangs heeft beziggehouden met de kwestie van het verzamelen van bewijs ter indiening bij de bevoegde instanties in andere lidstaten (het specifieke doel van het EOB-initiatief). Zo werd eind 2009 een groenboek ⁽¹¹⁾ gepubliceerd — waarvan de raadplegingsronde inmiddels is afgesloten ⁽¹²⁾ — met het voornemen van de Commissie (blijkens het *Actieplan ter uitvoering van het programma van Stockholm* ⁽¹³⁾) om een wetgevingsvoorstel in te dienen betreffende de invoering in 2011 van een integrale rechtsregeling voor bewijsverkrijging in strafzaken die op het beginsel van wederzijdse erkenning is gebaseerd en die alle soorten bewijs dekt ⁽¹⁴⁾.

⁽⁶⁾ PB C 69 van 18.3.2010, blz. 5.

⁽⁷⁾ PB C 165 van 24.6.2010, blz. 22.

⁽⁸⁾ De EDPS heeft al eerder adviezen aangenomen over initiatieven van lidstaten: zie bijvoorbeeld het advies van de EDPS van 4 april 2007 over het initiatief van 15 lidstaten met het oog op de aanneming van een besluit van de Raad inzake de intensivering van de grensoverschrijdende samenwerking, in het bijzonder ter bestrijding van terrorisme en grensoverschrijdende criminaliteit (PB C 169 van 21.7.2007, blz. 2) en het advies van de EDPS van 25 april 2008 over het initiatief van 14 lidstaten met het oog op de aanneming van een besluit van de Raad inzake het versterken van Eurojust en tot wijziging van Besluit 2002/187/JBZ (PB C 310 van 5.12.2008, blz. 1).

⁽⁹⁾ Dit beginsel, dat is ingevoerd in het actieplan van Wenen (actieplan van de Raad en de Commissie over hoe de bepalingen van het Verdrag van Amsterdam inzake de totstandbrenging van een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid het best kunnen worden uitgevoerd. Tekst aangenomen door de Raad (Justitie en Binnenlandse Zaken) van 3 december 1998, PB C 19 van 23.1.1999, blz. 1, punt 45(f)), is duidelijk verwoord in de conclusies van de Europese Raad van Tampere van 15 en 16 oktober 1999, in de punten 33, 35-37.

⁽¹⁰⁾ Een derde initiatief (voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de rechten op tolk- en vertaaldiensten in strafprocedures, 22 januari 2010, 2010/0801) stoelt ook op dit programma, maar wordt hier niet besproken, omdat het geen betrekking heeft op kwesties in verband met de bescherming van persoonsgegevens. Zie over dit onderwerp ook het Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende het recht op tolk- en vertaaldiensten in strafprocedures, 9.3.2010, COM(2010) 82 definitief.

⁽¹¹⁾ Groenboek over de bewijsverkrijging in strafzaken tussen lidstaten en het garanderen van de toelaatbaarheid van bewijs, COM(2009) 624 definitief, 11.11.2009.

⁽¹²⁾ De diverse en onderling soms sterk afwijkende reacties worden momenteel overwogen door de Europese Commissie en zijn in te zien op: http://ec.europa.eu/justice/news/consulting_public/news_consulting_0004_en.htm

⁽¹³⁾ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en sociaal comité en het Comité van de Regio's — Een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht voor de burgers van Europa. Actieplan ter uitvoering van het programma van Stockholm, Brussel, 20.4.2010, COM(2010) 171 definitief, blz. 18.

⁽¹⁴⁾ Het is in dit stadium niet duidelijk wat het verband zou zijn tussen een eventueel toekomstig instrument en het EOB-initiatief.

II. JUSTITIËLE SAMENWERKING IN STRAFZAKEN EN DE VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS IN HET KADER VAN HET EBB-INITIATIEF EN HET EOB-INITIATIEF

II.1. Achtergrond van de initiatieven

9. Beide initiatieven passen binnen de algemene ontwikkeling van de maatregelen die de EU de laatste jaren heeft genomen ten aanzien van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht. Sinds september 2001 is er, mede dankzij ontwikkelingen op ICT-gebied, sprake van een duidelijk stijgende lijn in de verzameling en uitwisseling van informatie door EU-lidstaten (en derde landen), hetgeen mogelijk is gemaakt door een aantal EU-rechtsinstrumenten. Ook het EBB-initiatief en het EOB-initiatief zijn bedoeld om de gegevensuitwisseling over natuurlijke personen in de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht te verbeteren.

II.2. Het EBB-initiatief

10. Het EBB-initiatief — dat is gebaseerd op artikel 82, lid 1, onder d), van het VWEU — beoogt de slachtoffers van strafbare handelingen, met name vrouwen, te verzekeren van doeltreffende bescherming binnen de Europese Unie. Daartoe maakt het EBB-initiatief het mogelijk de beschermingsmaatregelen die zijn genoemd in artikel 2, lid 2, van dit initiatief en die volgens het recht van de ene lidstaat (de „uitvaardigende staat”) zijn genomen in een andere lidstaat waarnaar de beschermde persoon verhuist (de „uitvoerende staat”), uit te breiden zonder dat het nodig is dat het slachtoffer een nieuwe procedure instelt of in de uitvoerende staat opnieuw bewijs levert.

11. De beschermingsmaatregelen die (op verzoek van het slachtoffer) worden opgelegd aan de gevaar veroorzakende persoon, beogen daarom het leven, de fysieke en psychologische integriteit, de vrijheid of de seksuele integriteit van het slachtoffer te beschermen binnen de EU, ongeacht nationale grenzen, alsmede nieuwe strafbare handelingen tegen hetzelfde slachtoffer te voorkomen.

12. Het EBB moet op verzoek van het slachtoffer in de uitvaardigende (lid)staat worden gegeven door een rechterlijke (of gelijkwaardige) autoriteit. De procedure omvat de volgende stappen:

- a) de uitvaardigende staat verzoekt om een EBB;
- b) bij ontvangst van het EBB neemt de uitvoerende staat een besluit volgens zijn nationaal recht om de bescherming van de betrokken persoon voort te zetten.

13. Om dit te bereiken, moeten administratieve maatregelen worden getroffen. Die maatregelen zullen ten dele betrek-

king hebben op de uitwisseling van persoonsgegevens tussen de uitvaardigende staat en de uitvoerende staat in verband met de betrokken persoon (het „slachtoffer”) en de gevaar veroorzakende persoon. De volgende bepalingen voorzien in de uitwisseling van persoonsgegevens:

- a) artikel 6 bepaalt dat het EBB zelf veel elementen van persoonsgegevens bevat, zoals is gespecificeerd onder a), e), f), g) en h), en in bijlage I;
- b) volgens artikel 8, lid 1, is de bevoegde autoriteit van de uitvoerende staat verplicht tot kennisgeving van iedere inbreuk op de beschermingsmaatregel (artikel 8, lid 1, onder d), en bijlage II);
- c) artikel 14 beschrijft de verplichtingen van de bevoegde autoriteiten van de uitvoerende staat en de uitvaardigende staat bij wijziging, verstrijken of intrekking van het beschermingsbevel en/of de beschermingsmaatregelen.

14. De in het voorgaande punt genoemde informatie valt duidelijk onder persoonsgegevens zoals die in wetgeving inzake gegevensbescherming in brede zin zijn gedefinieerd als „iedere informatie betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon”⁽¹⁵⁾ en nader worden toegelicht door de Groep gegevensbescherming artikel 29. Het EBB-initiatief betreft informatie over een natuurlijk persoon (het slachtoffer of de gevaar veroorzakende persoon) of informatie die wordt gebruikt of waarschijnlijk wordt gebruikt om de status van een natuurlijk persoon (met name de gevaar veroorzakende persoon) te beoordelen, op een bepaalde wijze te behandelen of te beïnvloeden⁽¹⁶⁾.

II.3. Het EOB-initiatief

15. Het EOB-initiatief — dat is gebaseerd op artikel 82, lid 1, onder a), van het VWEU — verlangt van de lidstaten dat zij bewijs verzamelen, bewaren en verzenden, ook als dat nog niet beschikbaar is in het nationale rechtsgebied. Het initiatief gaat dus verder dan het beschikbaarheidsbeginsel, dat in het Haags programma van 2004 is gepresenteerd als een

⁽¹⁵⁾ Zie artikel 2, onder a), van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad inzake de bescherming van persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de politieke en justitiële samenwerking in strafzaken, evenals artikel 2, onder a), van Richtlijn 95/46/EG en artikel 2, onder a), van Verordening (EG) nr. 45/2001.

⁽¹⁶⁾ Zie Groep gegevensbescherming artikel 29, Advies 4/2007 over het begrip persoonsgegevens, WP 136, goedgekeurd op 20 juni 2007, blz. 10.

innoverende benadering van de grensoverschrijdende uitwisseling van rechtshandavingsinformatie⁽¹⁷⁾. Het gaat ook verder dan Kaderbesluit 2008/978/JBZ van de Raad van 18 december 2008 betreffende het Europees bewijsverkrigingsbevel, dat alleen van toepassing is op (gegeven) bewijs dat al bestaat⁽¹⁸⁾.

16. Een EOB wordt uitgevaardigd om een of meer specifieke onderzoeksmaatregelen te laten uitvoeren in de uitvoerende staat met het oog op de verzameling en overdracht van bewijs (dat mogelijk niet bestaat wanneer het bevel wordt gegeven) (artikel 12). Het is van toepassing op bijna alle onderzoeksmaatregelen (zie de overwegingen 6 en 7 van het initiatief).
17. Het doel van het EOB-initiatief is een enkel efficiënt en flexibel instrument te scheppen om in een andere lidstaat bewijs te verzamelen in het kader van strafzaken, in plaats van het complexere rechtsinstrument dat thans wordt gebruikt door gerechtelijke autoriteiten (op basis van wederzijdse rechtshulp enerzijds en wederzijdse erkenning anderzijds)⁽¹⁹⁾.
18. Vanzelfsprekend kunnen via een EOB verzamelde bewijsmiddelen (zie ook bijlage A bij het initiatief) persoonsgegevens bevatten, zoals in het geval van inlichtingen over bankrekeningen (artikel 23), gegevens over banktransacties (artikel 24) en toezicht op banktransacties (artikel 25), of betrekking hebben op de communicatie van persoonsgegevens, zoals bij een video- of telefoonconferentie (artikelen 21 en 22).
19. Het EOB-initiatief heeft daarom belangrijke gevolgen voor het recht op de bescherming van persoonsgegevens. Mede in aanmerking nemend dat de uitvoeringstermijn van Kaderbesluit 2008/978/JBZ nog niet is verstreken (zodat de doeltreffendheid van het instrument en de behoefte aan

aanvullende juridische maatregelen zich moeilijk laten beoordelen)⁽²⁰⁾, herinnert de EDPS aan de noodzaak van periodieke verificatie, in het licht van de gegevensbeschermingsbeginselen, van de doeltreffendheid en de evenredigheid van de in de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht genomen juridische maatregelen⁽²¹⁾. De EDPS adviseert daarom in het EOB-initiatief een evaluatiebepaling op te nemen, die de lidstaten verplicht regelmatig verslag uit te brengen over de toepassing van het instrument, waarbij de Commissie deze rapporten samenvoegt en, waar van toepassing, passende wijzigingsvoorstellen doet.

II.4. Persoonsgegevensverwerking volgens het EBB-initiatief en het EOB-initiatief

20. Zoals hierboven is toegelicht in de punten 13, 14 en 18, is het duidelijk dat volgens de voorgestelde richtlijnen persoonsgegevens zullen worden verwerkt en uitgewisseld door de bevoegde autoriteiten van de verschillende lidstaten. Onder deze omstandigheden wordt de betrokkene beschermd door het grondrecht op gegevensbescherming, zoals is vastgelegd in artikel 16 van het VWEU en artikel 8 van het EU-handvest van de grondrechten.
21. Desondanks schat het memorandum van toelichting bij het EBB-initiatief het risico van inbreuk op de grondrechten op „0” (nul)⁽²²⁾, en laat de effectbeoordeling in het memorandum van toelichting bij het EBB-initiatief gegevensbeschermingskwesaties buiten beschouwing⁽²³⁾.
22. De EDPS betreurt deze conclusies en benadrukt het belang van gegevensbescherming in de specifieke context waarin persoonsgegevens worden verwerkt, namelijk:
  - a) het brede terrein van justitiële samenwerking in strafzaken;
  - b) het feit dat de gegevens heel vaak van gevoelige aard zijn en gewoonlijk in het kader van een onderzoek worden verkregen door politieke en gerechtelijke autoriteiten;
  - c) de mogelijke inhoud van de gegevens, met name in verband met het EOB-initiatief, dat zich zou uitstrekken tot iedere vorm van bewijs; en

⁽¹⁷⁾ Het beginsel dat is neergelegd in Het Haags Programma: — versterking van vrijheid, veiligheid en recht in de Europese Unie, punt 2.1, betekent „dat in de gehele Unie een wetshandavingsfunctionaris in een lidstaat informatie die hij voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft, kan verkrijgen van een andere lidstaat en dat de betrokken wetshandavingsinstantie in een andere lidstaat die informatie voor het aangegeven doel beschikbaar stelt, rekening houdend met het belang van lopende onderzoeken in die lidstaat”. Zie over deze kwestie het advies van de EDPS over het voorstel voor een kaderbesluit van de Raad betreffende de uitwisseling van informatie volgens het beschikbaarheidsbeginsel (COM(2005) 490 definitief), PB C 116 van 17.5.2006, blz. 8.

⁽¹⁸⁾ Kaderbesluit 2008/978/JBZ van de Raad van 18 december 2008 betreffende het Europees bewijsverkrigingsbevel ter verkrijging van voorwerpen, documenten en gegevens voor gebruik in strafprocedures, PB L 350 van 30.12.2008, blz. 72.

⁽¹⁹⁾ Er zijn momenteel twee instrumenten voor wederzijdse erkenning die van toepassing zijn op bewijsverkriging: Kaderbesluit 2003/577/JBZ van de Raad van 22 juli 2003 inzake de tenuitvoerlegging in de Europese Unie van beslissingen tot bevrozing van voorwerpen of bewijsstukken (PB L 196 van 2.8.2003, blz. 45) en het in voetnoot 18 aangehaalde Kaderbesluit 2008/978/JBZ.

⁽²⁰⁾ Artikel 23, lid 1, van Kaderbesluit 2008/978/JBZ bepaalt dat „de lidstaten de maatregelen (treffen) om uiterlijk op 19 januari 2011 aan dit kaderbesluit te voldoen”.

⁽²¹⁾ Verder bepaalt punt 1.2.3 van het programma van Stockholm dat nieuwe wetgevingsinitiatieven pas mogen worden ingediend nadat is gecontroleerd of het evenredigheidsbeginsel wordt geëerbiedigd.

⁽²²⁾ Memorandum op basis waarvan de naleving van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid kan worden beoordeeld overeenkomstig artikel 5 van Protocol (nr. 2) van het Verdrag van Lissabon van 6 januari 2010.

⁽²³⁾ Het memorandum bij Interinstitutioneel dossier: 2010/0817 (COD) van 23 juni 2010 spreekt uitdrukkelijk alleen van het recht op vrijheid en veiligheid en het recht op goed bestuur (zie blz. 25 en blz. 41).

- d) de mogelijke verstrekking van bewijs buiten de EU, overeenkomstig artikel 13 van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad inzake de bescherming van persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de politieke en justitiële samenwerking in strafzaken ⁽²⁴⁾.
23. In een dergelijke context luisteren gegevensverwerkingen extra nauw, omdat zij belangrijke gevolgen kunnen hebben voor de grondrechten van de betrokkene, waaronder het recht op bescherming van persoonsgegevens.
24. Gezien deze overwegingen vraagt de EDPS zich af waarom de initiatieven noch ingaan op de bescherming van persoonsgegevens (afgezien van een vermelding van de vertrouwelijkheidsverplichting die aan de betrokkenen bij een onderzoek wordt opgelegd door artikel 18 van het EOB-initiatief), noch uitdrukkelijk verwijzen naar Kaderbesluit 2008/977/JBZ. Dit kaderbesluit zou immers van toepassing zijn op de verwerkingswerkzaamheden die in beide initiatieven worden bedoeld (zie artikel 1, lid 2, onder a)).
25. De EDPS is daarom verheugd dat tijdens de voorbereidende werkzaamheden van de Raad in verband met het EBB-initiatief een verwijzing naar Kaderbesluit 2008/977/JBZ is ingevoerd ⁽²⁵⁾, en heeft er vertrouwen in dat het Europees Parlement deze wijziging van de oorspronkelijke initiatieven zal goedkeuren ⁽²⁶⁾.
26. De EDPS betreurt het dat er nog geen vergelijkbare overweging is opgenomen in het EOB-initiatief, dat een veel intensievere uitwisseling van persoonsgegevens inhoudt. In dit verband verwelkomt de EDPS het feit dat de Europese Commissie in haar commentaar op het EOB-initiatief voorstelt om (zowel in de overweging als in het dispositief van het voorstel) een verwijzing op te nemen naar de toepassing van Kaderbesluit 2008/977/JBZ ⁽²⁷⁾.
27. Om die reden, en onverminderd deel III hierna, dienen beide initiatieven een specifieke bepaling te bevatten die duidelijk maakt dat Kaderbesluit 2008/977/JBZ van toepassing is op de in de initiatieven voorziene gegevensverwerking.

III. SPECIEFIEKE REGELS DIE NODIG ZIJN IN AANVULLING OP HET BESTAANDE GEGEVENSBEWAKINGSKADER VOOR JUSTITIËLE SAMENWERKING IN STRAFZAKEN

28. Beide initiatieven stellen opnieuw de fundamentele kwestie van de onvolledige en inconsequente toepassing van gegevensbeschermingsbeginselen op het gebied van justitiële samenwerking in strafzaken aan de orde ⁽²⁸⁾.
29. Het is de EDPS bekend dat het belangrijk is de doeltreffendheid van justitiële samenwerking tussen de lidstaten te verbeteren, ook op de terreinen die worden bestreken door het EBB-initiatief en het EOB-initiatief ⁽²⁹⁾. De EDPS heeft tevens oog voor de voordelen en noodzaak van informatie-uitwisseling, maar wil onderstrepen dat de verwerking van gegevens moet voldoen aan — onder meer ⁽³⁰⁾ — de EU-voorschriften inzake gegevensbescherming. Dat is nog duidelijker in het licht van het gegeven dat bij het Verdrag van Lissabon artikel 16 van het VWEU is ingevoerd en bindende kracht is verleend aan artikel 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.
30. Situaties waarin sprake is van grensoverschrijdende uitwisseling van informatie binnen de EU, verdienen bijzondere aandacht, aangezien de verwerking van persoonsgegevens in meer dan een rechtsgebied een verhoging van de risico's voor de rechten en belangen van de betrokkenen met zich brengt. De persoonsgegevens worden verwerkt in diverse rechtsgebieden waar de wettelijke voorschriften en het technische kader niet noodzakelijkerwijs gelijk zijn.
31. Bovendien leidt dit tot rechtsonzekerheid voor de betrokkenen: mogelijk zijn er partijen uit andere lidstaten bij betrokken en zijn nationale wetgevingen van diverse lidstaten van toepassing, die wellicht anders zijn dan het recht waaraan zij gewend zijn, of die van toepassing zijn in een voor hen onbekend rechtsstelsel. Dat vergt een extra inspanning om nakoming van de voorschriften van de EU-wetgeving inzake gegevensbescherming te waarborgen ⁽³¹⁾.

⁽²⁴⁾ Zie verder: Kaderbesluit 2008/977/JBZ.

⁽²⁵⁾ Zie overweging 27 van het laatste concept van het EBB-initiatief (28 mei 2010, doc. nr. 10384/2010 van de Raad): „De ingevolge de toepassing van dit kaderbesluit verwerkte persoonsgegevens dienen te worden beschermd in overeenstemming met Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad van 27 november 2008 over de bescherming van persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de politieke en justitiële samenwerking in strafzaken en in overeenstemming met de beginselen die zijn vastgelegd in het Verdrag van de Raad van Europa van 28 januari 1981 tot bescherming van personen met betrekking tot de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens, dat door alle lidstaten is geratificeerd”.

⁽²⁶⁾ Zie in dit verband amendement 21 in het Ontwerpverslag over het initiatief voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende het Europees beschermingsbevel (00002/2010 — C7-0006/2010 — 2010/0802 (COD)) van 20.5.2010, Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken — Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid, Rapporteurs: Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Carmen Romero López, Zie http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/femm/prj/817/817530/817530nl.pdf

⁽²⁷⁾ Zie Commission comments on proposed European Investigation Order in criminal matters, 24.8.2010, JUST/B/1/AA-et D(2010) 6815, blz. 9 en 38: http://ec.europa.eu/justice/news/consulting_public/news_consulting_0004_en.htm

⁽²⁸⁾ Zie tevens deel V van het advies.

⁽²⁹⁾ Zie onder andere de steun aan de noodzaak van een verbeterde toegang tot justitie, samenwerking tussen Europese juridische autoriteiten en de doeltreffendheid van het gerechtelijk stelsel zelf in het Advies van de EDPS over de Europese strategie inzake e-justitie, PB C 128 van 6.6.2009, blz. 13, punten 9 en 21.

⁽³⁰⁾ Ten aanzien van het aspect van de eerbiediging van de strafrechtelijke voorschriften in de lidstaten, in het bijzonder op het gebied van het EOB-voorstel, kan worden verwezen naar de overwegingen en kwesties die naar voren zijn gebracht in de reacties aan de Europese Commissie tijdens de openbare raadpleging over het Groenboek (zie de voetnoten 11 en 12).

⁽³¹⁾ Zie ook Raad, Het Haags Programma — Versterking van vrijheid, veiligheid en recht in de Europese Unie (2005/C 53/01), PB C 53 van 3.3.2005, blz. 1, 7 e.v.

32. Naar het oordeel van de EDPS is het slechts een eerste stap om te wijzen op de toepasselijkheid van Kaderbesluit 2008/977/JBZ, zoals voorgesteld in punt 27.
33. De specifieke uitdagingen voor een doeltreffende bescherming op het gebied van justitiële samenwerking in strafzaken, samen met een niet geheel bevredigend Kaderbesluit 2008/977/JBZ (zie de punten 52-56), vragen mogelijk om specifieke gegevensbeschermingsregels, wanneer er uit hoofde van bepaalde EU-rechtsinstrumenten persoonsgegevens moeten worden uitgewisseld.

IV. UITDAGINGEN VOOR EEN DOELTREFFENDE GEGEVENSBESCHERMING BIJ SAMENWERKING IN STRAFZAKEN: AANBEVELINGEN VOOR HET EBB-INITIATIEF EN HET EOB-INITIATIEF

IV.1. Inleidende opmerkingen

34. Een doeltreffende bescherming van persoonsgegevens (zoals aangegeven in punt 29) is niet alleen belangrijk voor de betrokkenen maar ook in het belang van de justitiële samenwerking zelf. Een autoriteit in de ene lidstaat zal immers eerder bereid zijn dergelijke gegevens uit te wisselen met autoriteiten in een andere lidstaat, als zij verzekerd is van de mate van bescherming, nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van de persoonsgegevens in die andere lidstaat⁽³²⁾. Kortom, een (strengere) gemeenschappelijke norm voor gegevensbescherming op dit gevoelige gebied zal het wederzijds vertrouwen van de lidstaten bevorderen en de justitiële samenwerking op basis van wederzijdse erkenning versterken, wat ten goede zal komen aan de kwaliteit van de uitgewisselde informatie.
35. In die specifieke context adviseert de EDPS om, naast de algemene verwijzing naar Kaderbesluit 2008/977/JBZ (zoals is voorgesteld in punt 27), specifieke waarborgen voor gegevensbescherming op te nemen in het EBB-initiatief en het EOB-initiatief.
36. Sommige van die waarborgen zijn van meer algemene aard en zijn bestemd voor opname in beide initiatieven, met name die welke een verbetering van de nauwkeurigheid van de gegevens, evenals van de veiligheid en vertrouwelijkheid beogen. Andere waarborgen betreffen specifieke bepalingen in een van beide initiatieven.

IV.2. Waarborgen van meer algemene aard

Nauwkeurigheid

37. In die situaties waarin volgens de initiatieven gegevens worden uitgewisseld tussen lidstaten, dient specifieke nadruk te

worden gelegd op het waarborgen van de nauwkeurigheid van de informatie. De EDPS verwelkomt in dit verband dat het EBB-initiatief in artikel 14 de bevoegde autoriteit van de uitvaardigende staat duidelijk verplicht de bevoegde autoriteit van de uitvoerende staat te informeren bij wijziging, verstrijken of intrekking van het beschermingsbevel.

38. De EDPS merkt tevens op dat de noodzaak van vertaaldiensten van invloed kan zijn op de nauwkeurigheid van de informatie, vooral omdat de initiatieven specifieke rechtsinstrumenten betreffen die in andere talen en andere rechtsstelsels een andere betekenis kunnen hebben. Hoewel de EDPS verheugd is dat het EBB-initiatief ingaat op de kwestie van vertaaldiensten (artikel 16), stelt hij daarom voor in het EOB-initiatief een vergelijkbare bepaling op te nemen.

Veiligheid, bewustwording en verantwoording

39. De toename van de grensoverschrijdende samenwerking waartoe de goedkeuring van beide initiatieven zou kunnen leiden, vergt een zorgvuldige afweging van de veiligheidsaspecten van de grensoverschrijdende overdracht van persoonsgegevens in het kader van de uitvoering van Europese beschermings- en onderzoeksbevelen⁽³³⁾. Dat is niet alleen nodig om te voldoen aan de veiligheidsvoorschriften voor de verwerking van persoonsgegevens volgens artikel 22 van Kaderbesluit 2008/977/JBZ, maar ook om de vertrouwelijkheid van onderzoeken en van de betrokken strafprocedures te waarborgen, welke is geregeld bij artikel 18 van het EOB-initiatief en, als algemene regel voor persoonsgegevens in het kader van grensoverschrijdende uitwisseling, bij artikel 21 van Kaderbesluit 2008/977/JBZ.
40. De EDPS benadrukt de noodzaak van veilige telecommunicatiesystemen in de overdrachtprocedures. Hij verwelkomt daarom het beoogde gebruik van het Europees justitieel netwerk⁽³⁴⁾ als middel om te waarborgen dat Europese beschermings- en onderzoeksbevelen aan de juiste bevoegde nationale autoriteiten worden gericht, en het risico te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat andere autoriteiten worden betrokken bij de uitwisseling van persoonsgegevens (zie artikel 7, lid 2 en lid 3, van het EBB-initiatief en artikel 6, lid 3 en lid 4, van het EOB-initiatief).
41. In verband hiermee dienen de initiatieven de lidstaten voor te schrijven dat zij ervoor zorgen dat:

⁽³²⁾ Zie het advies van de EDPS over het voorstel voor een kaderbesluit van de Raad over de bescherming van persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de politieke en justitiële samenwerking in strafzaken (COM(2005) 475 definitief), PB C 47 van 25.2.2006, blz. 27, punten 5-7.

⁽³³⁾ Zie in meer algemene zin de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement en het Europees Economisch en Sociaal Comité — Naar een Europese strategie inzake e-justitie, Brussel, 30.5.2008, COM(2008) 329 definitief, blz. 8: „De gerechtelijke autoriteiten moeten in alle vertrouwen vertrouwelijke gegevens kunnen uitwisselen”.

⁽³⁴⁾ Besluit 2008/976/JBZ van de Raad van 16 december 2008 betreffende het Europees justitieel netwerk (PB L 348 van 24.12.2008, blz. 130).

- a) de bevoegde autoriteiten beschikken over geschikte middelen om de voorgestelde richtlijnen te kunnen toepassen;
- b) de bevoegde ambtenaren beroepsnormen in acht nemen en onderworpen zijn aan passende interne procedures ter waarborging van, met name, de bescherming van natuurlijke personen in het kader van de verwerking van persoonsgegevens, de billijkheid van de procedures en de naleving van de bepalingen betreffende de vertrouwelijkheid en het beroepsgeheim (volgens artikel 18 van het EOB-initiatief).
42. De EDPS adviseert tevens voorschriften in te voeren om de inachtneming van belangrijke gegevensbeschermingsbeginselen bij de verwerking van persoonsgegevens te waarborgen, en om te zorgen voor de nodige interne mechanismen waarmee naleving kan worden aangetoond tegenover belanghebbende derden. Dergelijke voorschriften zouden een instrument bieden om voor de verwerking verantwoordelijken toerekeningsvatbaar te maken (volgens het „accountability principle” dat momenteel wordt besproken in verband met de herziening van het kader voor gegevensbescherming⁽³⁵⁾). Zij moeten dan de nodige maatregelen uitvoeren om naleving te waarborgen. Deze voorschriften dienen te bestaan uit:
- a) verificatiesystemen die alleen bevoegden toegang verlenen tot gegevensbanken met persoonsgegevens of gebouwen waar zich bewijsmiddelen bevinden;
- b) een systeem om de toegang tot en bewerking van persoonsgegevens te volgen;
- c) de invoering van auditcontrole.

IV.3. Waarborgen in het EOB-initiatief

43. Gezien het feit dat bij bepaalde onderzoeksmaatregelen duidelijk sprake is van inbreuk op de persoonlijke levenssfeer, roept de EDPS op tot een diepgaande overweging van de toelaatbaarheid van bewijs dat voor andere doeleinden is verzameld dan voor de preventie, het onderzoek, de opsporing of de vervolging van strafbare feiten of voor de tenuitvoerlegging van strafrechtelijke sancties en de uitoefening van het verweerrecht. Met name zou moeten worden stilgestaan bij het gebruik van bewijs dat is verkregen krachtens artikel 11, lid 1, onder d), van Kaderbesluit 2008/977/JBZ⁽³⁶⁾.

⁽³⁵⁾ Zie Groep gegevensbescherming artikel 29 en Groep politie en justitie, *The Future of Privacy*, blz. 20 e.v.

⁽³⁶⁾ Volgens deze bepaling kan bewijs ook worden gebruikt voor „een ander doel, slechts na voorafgaande toestemming van de verstrekende lidstaat of met toestemming van de betrokkene, verleend overeenkomstig het nationale recht”.

44. In het EOB-initiatief dient daarom een uitzondering op de toepassing van de bepaling van artikel 11, lid 1, onder d), te worden opgenomen, in de zin dat in het kader van het EOB verzameld bewijs niet voor andere doeleinden mag worden gebruikt dan de preventie, het onderzoek, de opsporing of de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van strafrechtelijke sancties en de uitoefening van het verweerrecht.

IV.4. Waarborgen in het EBB-initiatief

45. Ten aanzien van het EBB-initiatief erkent de EDPS dat de persoonsgegevens die worden uitgewisseld tussen de bevoegde autoriteiten en die worden beschreven in bijlage I bij het initiatief (betreffende zowel het slachtoffer als de gevaar veroorzakende persoon) passend, ter zake dienend en niet buitensporig zijn in verhouding tot de doeleinden waarvoor zij worden verzameld en verder verwerkt.
46. Het initiatief maakt echter onvoldoende duidelijk — met name in artikel 8, lid 1, onder b) — welke persoonsgegevens van het slachtoffer door de bevoegde autoriteit van de uitvoerende staat worden doorgegeven aan de gevaar veroorzakende persoon.
47. De EDPS acht het gepast de omstandigheden en inhoud van de beschermingsmaatregelen die zijn genomen door de gerechtelijke autoriteit in de uitvaardigende staat in aanmerking te nemen alvorens de gevaar veroorzakende persoon te informeren. Aan laatstgenoemde dienen alleen die persoonsgegevens van het slachtoffer (waaronder, in sommige gevallen, mogelijk ook de contactgegevens) te worden gegeven die strikt noodzakelijk zijn voor de volledige uitvoering van de beschermingsmaatregel.
48. Het is de EDPS bekend dat de verstrekking van contactgegevens (bv. telefoonnummers, adres van het slachtoffer en van andere regelmatig bezochte plaatsen, zoals het werk of de school van de kinderen) in feite een bedreiging kan zijn voor het lichamelijke en psychologische welzijn van het slachtoffer, en zijn of haar recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer en persoonsgegevens kan aantasten. Anderzijds kan het in sommige gevallen noodzakelijk zijn de desbetreffende adressen op te geven om de gevaar veroorzakende persoon te waarschuwen dat het hem of haar verboden is daarmee te gaan. Het doel daarvan is uitvoering te geven aan het bevel en eventuele straffen wegens schending ervan te voorkomen. Bovendien kan het, naargelang de omstandigheden, nodig zijn de plaats(en) waar de gevaar veroorzakende personen niet mogen komen, op te geven, om hen niet onnodig te beperken in hun bewegingsvrijheid.
49. In het licht van deze overwegingen wijst de EDPS op het belang van dit onderwerp en adviseert hij in het EBB-initiatief duidelijk te stellen dat, naargelang de omstandigheden van het geval, aan de gevaar veroorzakende persoon alleen die persoonsgegevens van het slachtoffer (waaronder, in

sommige gevallen, mogelijk ook de contactgegevens) mogen worden gegeven die strikt noodzakelijk zijn voor de volledige uitvoering van de beschermingsmaatregel ⁽³⁷⁾.

50. Tot slot verzoekt de EDPS de uitdrukking „elektronische middelen” in overweging 10 van het EBB-initiatief te verduidelijken. In het bijzonder dient te worden uitgelegd of persoonsgegevens worden verwerkt met „elektronische middelen” en, zo ja, in welke waarborgen wordt voorzien.

V. GEGEVENS BESCHERMINGSREGELS EN JUSTITIËLE SAMENWERKING IN STRAFZAKEN: KWESTIES IN VERBAND MET HET EBB-INITIATIEF EN HET EOB-INITIATIEF

51. Kaderbesluit 2008/977/JBZ is van toepassing op iedere uitwisseling van persoonsgegevens in het kader van het EBB-initiatief en het EOB-initiatief.
52. Hoewel de EDPS heeft erkend dat Kaderbesluit 2008/977/JBZ — wanneer het wordt uitgevoerd door de lidstaten — een belangrijke stap vooruit is voor de gegevensbescherming in politieke en justitiële samenwerking ⁽³⁸⁾, is het kaderbesluit zelf niet geheel bevredigend ⁽³⁹⁾. De belangrijkste onopgeloste kwestie betreft het beperkte toepassingsgebied. Het kaderbesluit beperkt zich tot de uitwisseling van persoonsgegevens op het gebied van politie en justitie tussen autoriteiten en systemen in verschillende lidstaten en op EU-niveau ⁽⁴⁰⁾.
53. Ook als deze kwestie niet kan worden opgelost in het kader van het EBB-initiatief en het EOB-initiatief, wil de EDPS er nogmaals op wijzen dat het gebrek aan een (strengere) gemeenschappelijke norm voor gegevensbescherming in justitiële samenwerking zou kunnen inhouden dat een gerechtelijke autoriteit op nationaal of EU-niveau bij de behandeling van een strafdossier met informatie uit andere lidstaten (bv. bewijs verzameld op grond van een EOB) verschillende regels zou moeten toepassen voor de gegevensverwerking: nationale regelgeving (die moet beantwoorden

aan Verdrag nr. 108 van de Raad van Europa) voor gegevens uit de lidstaat zelf en de regels ter uitvoering van Kaderbesluit 2008/977/JBZ voor gegevens uit andere lidstaten. Verschillende gegevens kunnen dus onder verschillende rechtsstelsels vallen.

54. De toepassing van een „dubbele” norm voor gegevensbescherming op elk strafdossier met grensoverschrijdende onderdelen heeft belangrijke gevolgen voor de dagelijkse praktijk (bijvoorbeeld het bewaren van de informatie volgens de toepasselijke wetgeving van elk van de toezeggende instanties; nadere verwerkingsbeperkingen die elk van de verzendende instanties oplegt; in het geval van een verzoek van een derde land zou elke verzendende instantie haar toestemming geven volgens haar eigen beoordeling van toereikendheid en/of internationale verplichtingen; en verschillen in de regeling van het inzagerecht van de betrokkene). Bovendien zouden de bescherming en de rechten van burgers kunnen variëren en onderworpen kunnen zijn aan verschillende ruime uitzonderingen, naargelang de lidstaat waar de verwerking plaatsvindt ⁽⁴¹⁾.
55. De EDPS maakt daarom van de gelegenheid gebruik zijn adviezen te herhalen met betrekking tot de noodzaak van een integrale regeling voor de bescherming van persoonsgegevens die geldt voor alle bevoegdheidsgebieden van de EU, ook die van politie en justitie, en die moet worden toegepast op zowel persoonsgegevens die door bevoegde autoriteiten van andere lidstaten worden verzonden of beschikbaar gesteld als de binnenlandse verwerking in de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht ⁽⁴²⁾.
56. Tot slot merkt de EDPS op dat de regels voor gegevensbescherming van toepassing moeten zijn op alle sectoren en op het gebruik van gegevens voor alle doeleinden ⁽⁴³⁾. Natuurlijk moeten naar behoren onderbouwde en duidelijk opgestelde uitzonderingen mogelijk zijn, met name ten aanzien van persoonsgegevens die worden verwerkt voor rechtshandvingsdoeleinden ⁽⁴⁴⁾. Leemten in de bescherming van persoonsgegevens zijn strijdig met het huidige

⁽³⁷⁾ Dit lijkt de betekenis te zijn van de amendementen 13 en 55 van het Ontwerpverslag over het initiatief voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende het Europees beschermingsbevel (00002/2010 — C7-0006/2010 — 2010/0802 (COD)) van 20.5.2010, Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken — Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid.

⁽³⁸⁾ Zie het advies van de EDPS over de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement en het Europees Economisch en Sociaal Comité — Naar een Europese strategie inzake e-justitie (2009/C 128/02), PB C 128 van 6.6.2009, blz. 13, punt 17.

⁽³⁹⁾ Zie de drie adviezen van de EDPS over het voorstel voor een kaderbesluit van de Raad over de bescherming van persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de politieke en justitiële samenwerking in strafzaken (COM(2005) 475 definitief), PB C 47 van 25.2.2006, blz. 27, PB C 91 van 26.4.2007, blz. 9, PB C 139 van 23.6.2007, blz. 1. Zie ook het advies van de EDPS over de Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad betreffende een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht ten dienste van de burger, PB C 276 van 17.11.2009, blz. 8, punten 19, 29 en 30.

⁽⁴⁰⁾ Zie artikel 2 van Kaderbesluit 2008/977/JBZ.

⁽⁴¹⁾ Zie het derde advies van de EDPS over het voorstel voor een kaderbesluit van de Raad over de bescherming van persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de politieke en justitiële samenwerking in strafzaken (PB C 139 van 23.6.2007, blz. 41), genoemd in voetnoot 39, punt 46.

⁽⁴²⁾ Dit standpunt van de EDPS wordt duidelijk gesteund in Groep gegevensbescherming artikel 29 en Groep politie en justitie, *The Future of Privacy. Joint contribution to the Consultation of the European Commission on the legal framework for the fundamental right to protection of personal data*, WP 168, goedgekeurd op 1 december 2009, blz. 4, 7 e.v. en 24 e.v.

⁽⁴³⁾ Zie Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad - Een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht ten dienste van de burger, Brussel, 10.6.2009, COM(2009) 262 definitief, blz. 30: „De Unie moet een integrale regeling voor de bescherming van persoonsgegevens ontwikkelen die geldt voor alle bevoegdheidsgebieden van de Unie”.

⁽⁴⁴⁾ Een dergelijke benadering zou ook beantwoorden aan het doel van Verklaring nr. 21 betreffende de bescherming van persoonsgegevens op het gebied van justitiële samenwerking in strafzaken en op het gebied van politieke samenwerking, die is gehecht aan het Verdrag van Lissabon.

(vernieuwde) rechtskader van de Europese Unie. Artikel 3, lid 2, van Richtlijn 95/46/EG — waarbij het gebied van politie en justitie is uitgesloten van het toepassingsgebied van de richtlijn — beantwoordt niet aan artikel 16 van het VWEU. Deze leemten worden bovendien onvoldoende gevuld door Verdrag nr. 108 van de Raad van Europa ⁽⁴⁵⁾, dat alle lidstaten bindt.

VI. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

57. De EDPS pleit er met betrekking tot zowel het EBB-initiatief als het EOB-initiatief voor om:

- specifieke bepalingen op te nemen waarin wordt gesteld dat de toepassing van de instrumenten geen beletsel vormt voor Kaderbesluit 2008/977/JHA van de Raad van 27 november 2008 over de bescherming van persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de polititiële en justitiële samenwerking in strafzaken;
- bepalingen op te nemen waarbij de lidstaten ervoor moeten zorgen dat:
  - de bevoegde autoriteiten beschikken over de middelen die nodig zijn om de voorgestelde richtlijnen toe te passen;
  - de bevoegde ambtenaren beroepsnormen in acht nemen en onderworpen zijn aan passende interne procedures ter waarborging van, met name, de bescherming van natuurlijke personen in het kader van de verwerking van persoonsgegevens, de billijkheid van de procedures en de naleving van de bepalingen betreffende de vertrouwelijkheid en het beroepsgeheim;
  - verificatiesystemen alleen bevoegden toegang verlenen tot gegevensbanken met persoonsgegevens of gebouwen waar zich bewijsmiddelen bevinden;
  - de toegang tot en bewerking van persoonsgegevens worden gevolgd;
  - auditcontrole wordt ingevoerd.

58. De EDPS pleit er met betrekking tot het EBB-initiatief voor om:

- duidelijk te stellen dat, naargelang de omstandigheden van het geval, aan de gevaar veroorzakende persoon alleen die persoonsgegevens van het slachtoffer (waaronder, in sommige gevallen, mogelijk ook de contact-

gegevens) mogen worden gegeven die strikt noodzakelijk zijn voor de volledige uitvoering van de beschermingsmaatregel;

- de uitdrukking „elektronische middelen” in overweging 10 van het EBB-initiatief te verduidelijken.

59. De EDPS pleit er met betrekking tot het EOB-initiatief voor om:

- een bepaling over vertaaldiensten op te nemen in navolging van artikel 16 van het EBB-initiatief;
- een bepaling op te nemen die voorkomt dat bewijs wordt gebruikt voor andere doeleinden dan de preventie, het onderzoek, de opsporing of de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van strafrechtelijke sancties en de uitoefening van het verweerrecht, als uitzondering op artikel 11, lid 1, onder d), van Kaderbesluit 2008/977/JBZ;
- een evaluatiebepaling op te nemen, die de lidstaten verplicht regelmatig verslag uit te brengen over de toepassing van het instrument, waarbij de Commissie deze rapporten samenvoegt en, waar van toepassing, passende wijzigingsvoorstellen doet.

60. Daarnaast, en meer in het algemeen:

- beveelt de EDPS de Raad aan een procedure in te stellen voor raadpleging van de EDPS wanneer een initiatief van de lidstaten betrekking heeft op de verwerking van persoonsgegevens;
- wijst de EDPS nogmaals op de noodzaak van een integrale regeling voor de bescherming van persoonsgegevens die geldt voor alle bevoegdheidsgebieden van de EU, ook die van politie en justitie, en die moet worden toegepast op zowel persoonsgegevens die door bevoegde autoriteiten van andere lidstaten worden verzonden of beschikbaar gesteld als de binnenlandse verwerking in de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht.

Gedaan te Brussel, 5 oktober 2010.

Peter HUSTINX
Europese Toezichthouder voor
gegevensbescherming

⁽⁴⁵⁾ Verdrag van de Raad van Europa nr. 108 van 28 januari 1981 tot bescherming van personen met betrekking tot de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens.